דף יומי בזאטובאו ומנסע זהם

July 4

Diversify Your Portfolio

אלשון חכמים/3

אמר ר' הונא לשון חכמים ברכה לשון חכמים עושר לשון חכמים מרפא וכו. (כתובות קג.)

לשון חכמים ברכה:

תן לחכם ויחכם עוד: (עירובין סה:)(בבא קמא קיג.)(שבת קיג:)

אמר רב ספרא משום ר' יהושע בן חנניא מאי דכתיב ושננתם לבניך אל תקרי ושננתם אלא ושלשתם לעולם ישלש אדם שנותיו שליש במקרא שליש במשנה שליש בתלמוד מי יודע כמה חיי לא צריכא ליומי לפיכך נקראו ראשונים סופרים שהיו סופרים כל האותיות שבתורה וכו. (קדושין ל.)

What is the meaning of the word לפיכך "therefore" in this context of this גמרא?
How is the אשונים being called סופרים connected to dividing ones days one third for מקרא and on third for משנה ?

The simple answer is the """:

מילתא באפי נפשה היא (רש"י ד"ה לפיכך)

Perhaps we can also say something a little deeper.

The פסוק says in פרשת נצבים:

לאהבה את ד' אלקיך לשמוע בקולו ולדבקה בו כי הוא חייך ואורך ימיך (דברים ל:כ)

יומי מוספ או זממפ ארם ארם

The Stone Edition Artscroll Chumash says the following in their commentary on that פסוק: I am only quoting a portion of that commentary:

"לאהבה את ד"

To love Hashem:

The Sages teach that one should study the תורה without any ulterior motive, such as a desire that he be honored as a Rabbi etc.. etc.. (Maharal to Nedarim 62a)

So you see that the מהר"ל understands this as a reference to Torah Study.

Again the פסוק says כי הוא חייך ואורך ימיך says פסוק and the maharal understands this as referring

to תורה study.

The פסוק in מהלים says:

למנות ימינו כן הודע ונבא לבב חכמה (תהלים צ:יב)

This means "According to the count of our days so may you teach us; then we shall acquire a heart of wisdom."

The chapter of Tehillim until this point speaks of the shortness of the life of man.

גז חיש וכו.

The idea is יודע כמה מי יודע as the גמרא said in קדושין.

The ראשונים, their lives were the study of תורה. They counted their days which was all the letters of the תורה. It was all the משניות מלאכות ארבעים חסר אחת אחת אחת לפיכך "therefore" they were called לפיכך "counted their days. This is why the גמרא says לפיכך "therefore" they were called סופרים "counters". If we think about the shortness of our lives it should motivate us to count our days, and divide our learning into thirds. According to "ש" this means two days of the week etc. and two days of the week etc.. and בבלי בבלי.

וא"ר יצחק אין הברכה מצוייה אלא בדבר הסמוי מן העין שנאמר יצו ד' אתך את הברכה באסמיך (בבא מציעא מב.)

לשון חכמים עושר:

וא"ר יצחק לעולם ישליש אדם את מעותיו שליש בקרקע ושליש בפרקמטיא ושליש תחת ידו (בבא מציעא מב.)

יומי או זממע זהם אם בדא זממע

לשון חכמים מרפא:

שלחו ליה אחוהי לרבה וכו. ואם אין אתה עולה הזהר בשלשה דברים אל תרבה בישיבה שישיבה קשה לתחתוניות ואל תרבה בעמידה שעמידה קשה ללב ואל תרבה בהליכה שהליכה קשה לעינים אלא שליש בישיבה שליש במידה שליש בהילוך וכו. (כתובות קיא.)

ר' יוסף אמר זיתום המצרי תילתא שערי ותילתא קורטמי ותילתא מילחא רב פפא אמר תילתא חיטי ותילתא קורטמי ותילתא מילחא וסימניך סיסאני ושתי להו בין דבחא לעצרתא דקמיט מרפי ליה ודרפי קמיט ליה (שבת קי.)

וסימניך

תניא ר' אליעזר בן יעקב אומר המלוה מעות את הכהן ואת הלוי בבית דין ומתו מפריש עליהן בחזקת אותו השבט ואת העני בבית דין ומת מפריש עליו בחזקת עניי ישראל ר' אחי אומר בחזקת עניי עולם מאי בינייהו איכא בינייהו עניי כותים (גיטין ל.-ל:)

וסימניך שמעוני אחי ועמי (פסחים קיד.)

The סימן is there is the שיטה אחי ז' and the other עמי is שיטה meaning my nation because he doesn't include עניי צולם. Although the גמרא already uses this סתם ר' יצחק for who is סתם ר' יצחק, this is my proof it might be preferable to reuse the same סימן:

(שבת קי. תוספות ד"ה סיסאני)

בר הדיא בעי לאתויי גיטא אתא לקמיה דרבי אחי דהוה ממונה אגיטי אמר ליה צריך אתה לעמוד על כל אות ואות אתא לקמיה דרבי אמי ורבי אסי אמרו ליה לא צריכת וכי תימא אעביד לחומרא נמצא אתה מוציא לעז על גיטין הראשונים (גיטין ה:)

This is my סימן to remember these שיטות:

וסימניך שמעוני אחי ועמי (פסחים קיד.)

Here is the explanation; The word "שמעוני" is like שמעו as in the following גמרא:

מעשה ומתו בניו של רבי עקיבא נכנסו כל ישראל והספידום הספד גדול בשעת פטירתן עמד רבי עקיבא על ספסל גדול ואמר אחינו בית ישראל שמעו וכו. וכו. (מועד קטן כא:)

So טימן stood on a bench and said "שמעוני אחי is a סימן to remember that ר' אחי holds the עקיבא have to stand, and the word אמי sounds like אמי the one who argues with ה' אחי .

שלום